

GAZETA TRANSILVANIEI

Abonamentul: pentru Austro-Ungaria pe un an 24 cor.; pe 1/2 an 12 cor.; pe 3 luni 6 cor., pentru România şi streindate pe un an 40 lei; pe 1/2 an 20 lei.

ZIAR POLITIC NAŢIONAL.

Apare seara, în fiecare zi de lucru.

Redacţia şi administraţia: Strada Prundului Nr. 15. Inseratele se primesc la administraţie. Preţul după tarif şi învelită Manuscrisele nu se înapoază. TELEFON Nr. 226.

„Europa centrală“

II.

Deputatul Naumann, autorul volumului „Mitteleuropa“, i-şi dă perfect seamă de greutăţile, ce se ivesc în calea înfiinţării „Europei centrale“, care recere un timp mai îndelungat, cel puţin „o viaţă de om“ şi care nu se poate realiza printr-o hotărâre simplă. Scopul scelerii sale este deci înainte de toate lămurirea întrebării, dacă guvernele şi populaţia ţărilor vizate doresc sau nu crearea acestei Europe centrale?

Înainte de toate este vorba de simburile Europei centrale, de imperiul german şi de Austro-Ungaria. Dacă aceste două imperii vor putea găsi căile şi mijloacele ca să devină un teritoriu unitar, o ţară de popoare diverse însă înfrăţite, un zid comun de apărare şi un teritoriu comun economic, atunci rezolvarea problemei Europei centrale este asigurată.

Ţările nordice, Românii, Bulgarii, Sârbii, Grecii, Olandezii şi Helveţienii vin deocamdată pe planul al doilea, căci — zice autorul — ar fi greşit de a primi aceste popoare ca puncte fixe în planul realizării „Europei centrale“. Aceste state trebuie mai întâi să vadă cu ochii proprii formarea simburilor acestei Europe centrale, adică apropierea şi înţelegerea reciprocă între Germania şi Austro-Ungaria. Tot astfel nici Turcia, deşi este aliata credincioasă a Germaniei şi Austro-Ungariei, nu poate aparţine deocamdată organizării simburilor Europei centrale, ne fiind legată direct cu noi şi mai fiind şi un teritoriu economic şi de popoare cu totul aparte.

Interesante sunt părerile, pe cari le emite autorul privitor la Franţa şi Italia în raport cu viitoarea Europă centrală. Când s'a început războiul, mulţi au fost de părere, că s'ar mai putea înfiinţa o înţelegere cu Franţa, căci pe partea germană, austriacă şi ungară nu există duşmănie faţă de Franţa. Noi am putea să le întindem Franzeşilor mâna când ei ar dori aceasta, deşi fiecare lună de

*) Cu prilejul apariţiei volumului „Mitteleuropa“ de Fr. Naumann, deputat în Reichstag-ul german.

luptă îngreunează apropierea reciprocă. E de regretat, că această ţară şi-a ales soartea alături de Anglia, căci Franţa fiind cu siguranţă folosită de Anglia, nu va putea sau nu va voi să se decidă pentru o pace independentă pentru sine şi prin urmare ea va deveni în viitorul apropiat alături de Anglia o Portugalia mai mare şi mai bună.

Fixând acest fapt cu multă sinceritate dar în acelaşi timp şi cu regrete, autorul elimină din preocupările sale pe Francezi, în acelaşi timp dă însă expresiune speranţei, că într-un viitor mai îndepărtat Franţa totuşi se va alipi de Europa centrală.

Cu aceiaşi francheţă tratează dep. Naumann şi pe Italia, având convingerea că, cu toate încălcările tratatelor sale vechi trecând chiar în tabăra duşmană, Italia nu va fi în stare să-şi fixeze pentru toate timpurile apartenenţa sa economică-politică, deşi Italia în urma situaţiei economice înclină spre Europa centrală.

Premiând aceste consideraţiuni de ordin general, autorul trece apoi în meritul materiei sale, lăsând să treacă în faţa noastră trecutul, prezentul şi viitorul nizuinţelor îndreptate spre închegarea Europei centrale, frământările popoarelor şi bărbăţilor de stat îndreptate în scopul acesta, criticând, analizând şi trăgând concluziuni din toate aceste frământări şi situaţii.

De mult timp n-a mai apărut o scriere politică valoroasă, care să-ţi deschidă atâtea orizonturi noi şi să lase pe cititorul atent atât de satisfăcut. Din sinceritatea şi francheţea, care transpară din fiecare pagină, se desprinde dorinţa omului ridicat, cu vederi largi şi cu tragere de inimă pentru binele obştesc — pentru fâurirea unui viitor mai fericit omenirii, atât de încercate în trecut şi prezent. Este o muzică a viitorului, care face să ne uităm de mizeriile multiple îndurate în vârtejul îngrozitor al zilelor de azi.

În numerii viitori vom trece la aprecierea celor opt capitole, cari se ocupă cu deslegarea diferitelor probleme de ordin istoric, politic, economic, militar etc. etc.

„Victoria.“

Un eveniment al vieţii noastre economice.

Arad, 12 Martie.

(Dela coresp. noastră special).

Adunarea generală a institutului nostru fruntaş de bani, Victoria din Arad, în fiecare an prilejia un eveniment în viaţa noastră economică-culturală. Importanţa evenimentului era sulevată totdeauna de cotidienele mari, organele româneşti de aici pe cari le-am avut în trecut; astăzi, de trei zile încoace, însă ne lipsesc cu totul. Asta nu înseamnă că presa de aici ar fi fost condusă de consideraţii, eschiviste locale, ci ea se inspira totdeauna din marile interese economice-culturale pe cari le servia puternic institut financiar Victoria în părţile bănăţene şi ungurene ale românismului din patrie.

Deaceia ne-nem permis ca să vorbim de petribuna „Gazetei Tr.“ mai amănunţit decât de altă dată despre evenimentul economic-cultural, ce ni-l oferă adunarea generală a 28 a Victoriaei, institutul care îndeosebi de un deceniu trece printr-o rapidă şi traică înflorire, promovând binele obştesc. Notăm cu deosebită plăcere că an de an Victoria dă o însemnată cvotă culturală, evaluată de data asta la 10 mii coroane, după-cum s'a putut citi la timp şi în Gazeta.

Printr-o detaliare a decursului acestei adunări generale a anului de gestiune 1915 se va evidenţia, că Victoria a trecut în chip norocos peste crizele inerente războiului, datorită tactului şi prudenţei vrednicilor ei conducători, punându-şi baze şi mai solide, prin ceea ce necesităţile noastre economice-naţionale ce se înmulţesc prin acest războiu vor avea un sprijinitor şi mai puternic în ea.

Adunarea generală s'a deschis la orele 10 a. m. sub preşedinţia P. C. Sale părintele Roman Ciorogariu, constituindu-se biroul. Îndată apoi, d. Sava Raicu merituosul director executiv, în faţa impozantei adunări de acţionari constituită din intelectuali de seamă şi ţărani cu şube albe, sosi în număr mai mare decât în trecut din toate părţile bănăţene şi ungurene, a dat citire următorului raport al direc-

ţiunii institutului, ascultat cu atenţie, întrerupt prin aplauze.

(Raportul îl vom publica în întregime în nrul de mâine. N. Red.)

Cu aplauze a fost aprobat raportul şi au fost primite în unanimitate propunerile formulate de conducerea institutului. Adunarea a purces apoi la alegerea membrilor în direcţiune, în comitetul de supraveghere, şi a censorilor.

În direcţiune au fost aleşi: P. C. S. păr. Romul Ciorogariu şi d-l Dr. Aurel Demian, în comitetul de supraveghere: dd. Dr. Sever Ispravnic, Dr. Cornel Ardelean, Procopiu Givulescu, Dr. Ioan Nemet şi Dr. Gheorghe Vesa. Toţi cu unanimitatea voturilor. De-asemena au întrunit unanimitatea voturilor cei 33 cenşuri ai institutului, dintre cei mai iniţiaţi bărbăţi ai vieţii noastre economice.

Vorbirea d-lui Dr. Aurel Lazar.

D-l Dr. Aurel Lazar, avocat în Oradea-mare şi acţionar al Victoriaei, a rostit cu verva-i cunoscută o frumoasă vorbire, trădând o largă orientare în problemele economice. Vorbirea ar merita să fie dată publicităţii mari. În trăsături generale conţinutul ei este următorul:

Cei de acasă şi cei de pe front au egal de mari datorii. Cei de acasă s'ntem nevoiţi să ne înmulţim silinţele şi jertfele pentru ca să ţinem locul şi celor plecaţi, cari reîntorşi se le găsească toate neştiţibite. Să muncim pentruca să nu scădă avântul nostru economic. Institutele financiare au un rol hotărâtor în prosperarea noastră materială, şi constat că Victoria prezintă un bilanţ de pe anul trecut asupra căruia s'ntem datori să ne pronunţăm în chip elocv, chiar streinii au avut cuvinte de admiraţie faţă de rezultatele obţinute. Dacă institutul Victoria a putut să-şi ia un avânt aşa de frumos, sfidând crizele războiului, meritul este al directorului director executiv, d-lui Sava Raicu (urări îndelungate) care este unul dintre puţinii noştri bărbăţi ai vieţii publice stăpâni şi pe tainele organizării economice, chemaţi să conducă afacerile noastre economice - culturale. Aşadar în primul rând meritul înfloririi institutului este al d-lui Raicu, dar un general cât de iscusit are chezaşia birourilor nu mai având material soldăţesc excelent, şi d. Raicu a avut sprijinitori iscusiti pe membrii direcţiunii şi pe funcţionari (aplauze vii).

Răspunsul d-lui director executiv Sava Raicu.

Emoţionat de cuvintele elocvioase ale dlui acţionar dr. Aurel

Lazar, cuvinte ce întruniau asen-timentul tuturor acţionarilor, răspunde d. Sava Raicu, exprimându-şi mulţumitele şi considerând aceste elogii ca un îndemn puternic să continue activitatea de înflorire a Victoriaei cu mult zel şi abnegaţie.

A fost un moment mişcător acela când d. Raicu a spus că d-sa şi-a închinat forţele muncii asidue pentru prosperarea institutului în tranşeele de acasă, în cele mai grele zile ce le-a trăit neamul nostru, înlăturând numeroase greutăţi. Adeseori d-sa se doria mai bucuos în tranşeele de pe front, (aplauze prelungite), şi este vesel că munca d-sale a avut ca rod o Victoriae înfrăţită, pregătită pentru a putea să facă faţă cât mai mult necesităţilor noastre numeroase economice-naţionale sporite neînchipuit de mult de războiul actual. Nu va pregeta să lucreze şi pe mai departe ca Victoria să continue pe drumul ei ce duce la fortificarea noastră economică-naţională (aplauze).

Cuvintele d-lui director au fost acoperite de un ropot de aplauze din partea asistenţei numeroase sosite la Arad, intelectuali şi ţărani, ca să colaboreze armonic, în deplină solidaritate, pentru prosperarea intereselor acestui institut, dintre cele mai fruntaşe ce le avem, unul din marile tranşee de acasă — vorba d-lui Raicu — o adevărată reduţă, în părţile aceste ale românismului, interese cari sunt şi interese de viaţă naţională.

Acţionari şi oaspeţi străni în localurile Victoriaei, la acest prilej de importanţă mai mare decât adunările generale dintr'alţi ani, s'au despărţit strângându-şi mâinile pela orele 12, din zi, după ce au gustat şi un copios dejun, cu cele mai vii impresii, cu sufletele elevate, înălţate, la zile de o atmosferă atât de apăsătoare ca cele ce le trăim.

Victoria — la mulţi ani!
Euphraste.

Trupele noastre la 20 de kilometri de Valona. «Vossische Zeitung» e informat că trupele austro-ungare se află la 20 kilometri de Valona şi din trei obstacole de rău, au trecut deja peste două.

Ce citesc soldaţii în tranşee?

Revis a literară din Berlin „Magasin“ a adresat un plebiscit către soldaţii germani de pe câmpul de luptă, ca să răspundă: ce carte citesc mai cu plăcere în clipele de repaos ale războiului? Răspunsurile sunt foarte interesante, căci ele denotă că sufletul omeneş nu s'a parvertat nici în cel mai înfiorător măcel şi soldatul, ucişagul uniformat este şi supt acoperiminta lui de război un suflet sensibil, profund emoţionat de frumuseţile poeziei.

Îată unele din aceste răspunsuri:

Iohann Wirth plutonier scrie:

»După luptele de noapte, de obicei urmează un somn aducător de linişte şi farmec. În somn soldatul îşi revăde căsuţa umbrită de tei, să desface din negură zimbetul miresei, străluceşte vechea porţită şi rău gureş să treseşte din amorteală... În zor, cu mâini tremurânde, freşte cea dintâi micşare este a fricii: apucăm puşca ca să ne apărăm viaţa. După momentele crâcnene sosesc însă şi acele ale recreării. Soldaţii englezi se bărbieresc; noi —înţeleg pe acei intelectualizaţi — răsfoim cărţile.

»Ce să vă spun? În război am dus

cu mine următoarele cărţi: Biblia, pe care nu uit să o citesc de cel puţin trei ori pe zi(?) De-altfel confesata noastră evangelică ne prescrie răsfoirea paginilor sante. Am adus cu mine Faust-ul lui Goethe, Martea lui Wallenstein de Schiller, Romanşero şi Buch der Lieder de Heine. Am în bună traducere două drame de Shakespeare. Dintre reviste citesc »Merker«-ul, am abonat Berliner Tageblatt-ul şi arareori îmi scapă în mână Lustige Bätter, căci cine ar avea astăzi dispoziţia s'adesească ca să postă să rădă cu hohot de glume?..

»Viaţa de tranşee nu este însă atât de tristă cum să crede de obicei. Noi suntem în curat cu aproape toate chestiunile politice şi culturale ce ne privesc. Am citit atât vorbirile lui Bethmann Hollweg, cât şi ale lui Liebknecht. Liebknecht nu are dreptate. Noi purtăm războiul pentru a ne conserva fiinţa naţională germană.

(Plutonierul Iohann Wirth în timp de pace este învăţător în Prusia şi după noţiţa redacţiunii „Magasin“-ului este autorul mai multor versuri succesive)

Interesant este răspunsul lui Gottlieb Wolff ofiţer de ulani, în timp de pace director de fabrică în Dresda.

»Ni să impută de duşmanii noştri,

că noi Germanii nu ne ocupăm decât de militarism. Fireşte, un German nu poate fi lăchiplut altfel decât îmbrăcat în fier şi ţinând în mână o spadă, pe care aburăşte sângele duşmanului ucis. Şi n-au dreptate duşmanii noştri. Pe front şi noi sântem oameni şi dacă nenonocrea şi desastrul culturii ne-a făcut »sobolici« asta nu înseamnă altceva, decât că ne desobişnuim de confortul lumesc pentru a ne jertfi viaţa pentru idealul german. Cum să-l definiem pe acesta? Nu vreau să spun că idealul german este perfect şi că desăvârşirea lui n-ar suferi oareşarii reuşări. Tempora mutantur et nos mutamur in illis. Este o lozincă învăţată nu numai la şcoală, ci practică în fiecare pas ce-l facem.

»Poatească şi ne viziteze duşmanii noştri pe front şi se vor convinge de minuni. Uite, de pildă eu. Nu vreau să mă laud, căci nu sânt francez şi viaţa mea a fost mult mai tristă decât să o banalizem cu aforisme. Pe front — urmez aceeaşi viaţă sufletească ca acasă. Cărţile mele? Vreaţi toate noţiţile lui Fischer, ale lui Eugen Diederichs, Bard-Marquard, Brockmüller? Pe front am citit romanul lui Bernhard Kellermann: Tunnel şi tot ac, am admirat »Ciopotele afundate« ale

lui Hauptmann. Citesc versuri? Fireşte! Pe Heine îl volu citi totdeauna şi Detlev von Liliensron, îmi va rămânea drag. Iată am şi versurile lui Leo Greiner, Richard Schaukal şi Rainer Maria Rilke şi ca să nu pot fi acuzat de eschizism port cu mine sonetele lui Tennyson şi comedile lui Molière. Războiul nu-l purtăm în privra culturilor, ci în privra unor sisteme de dstrugere ale neamului nostru. Unii maniaci ai »libertăţii« au vrut să desfinţeze neamul nostru, dar pentru fapta lor nu pot suferi clasicii. Un Goethe este şi al Francezilor acelaşi glorie ca a noastră, a Germanilor. Un Molière este şi al nostru, căci este al lumii întregi. Arta frumoasă stă deasupra urei şi desnaşedejdel, ca un tradafir pe suprafaţa ulei lac. Pentru mine nu există o mai mare fericele sufletească decât a mă gândi, că războiul va trece ca o ciumă şi o să strălucească iar templul de marmură al frumuseţii, în care intrăm asemeni beduinului ce intră în moşchee — cu sandalii lăşşi în prag.

Friedrich Curtius grenadir, în viaţa civilă tipărit al teatrului din Mannheim, scrie:

»Am o deosebită admiraţie faţă cu romanele lui Jules Verne. În dăour-

sul războiului i-am citit aproape toate romanele. Şi curios, tot ce citeam în cărţile lui, vedeam înaintea mea: telegraf fără sârma, maşină de sburat. Şi în zăre citeam adesea că soldaţii de luptă s'nt apă în submarine. De, am o hotărâre şi exagerată simţă faţă cu autorii sensaţionali ca Jules Verne, Wells şi Ewers.

»Dv, cei rămaşi acasă vă închipuiţi că un soldat este deja o fiară. Şi greşit. Bietul soldat, după lupta cea mai crâcnă se gânde te cu atâtea durioşie acasă, la iubii să. Muncă, apă, potenele, căsuţele chiar şi câinii cătu-leului nostru ne vin în minte şi aducearea am te este mai durerosă decât lovitura gloanţului... Oh, veni-vor iar vramurile iubirei, a păcii, ca mai de mult şi astupa-să-vor tranşeele?

»Dacă vreţi să pricinuiţi bucurie celor de pe front — trimeteţile în loc de mezeluri — citiţi hune. Şi sîi convingi că nu este public cititor mai recunoscător decât soldăţimea din tranşee. Poezia cea mai proastă este citită cu adevărată evlavie, căci într'un vers regăsim cea ce au pierdut: iubire.

depune o cunună cu următoarea inscripție:

Iubitului și marelui Prelat Vasile.

Partidul național român.

Tot d-l Dr. T. Mihali va depune în numele său și al soției sale și o altă cunună cu inscripția:

Scumpului nostru prieten

Teodor și Eleftera.

Telegrame de condolență.

În numele partidului național român d-l Dr. T. Mihali a adresat președintelui Ioan Georgiu la Gherla următoarea telegramă de condolență.

Adânc mișcat de pierderea ireparabilă ce trebuie să îndure întreg neamul românesc prin moartea iubitului și marelui prelat Vasile și zdrobit de durerea sufletească ce o simțesc în aceste clipe de mare încercare:

Cu pietate și venerație aduc profundele condolențe și omagiul partidului național român memoriei neuite și vârtuților strălucite, cari au împodobit și ridicat personalitatea Lui în șirul Arhierilor mari ai Bisericii și a neamului românesc.

Dumnezeu împărtășească sufletul său nobil de fericirea cea cerească a Dreptilor și Alesilor săi.

Dr. Teodor Mihali.

În numele partidului național român.

Redacția ziarului nostru a expediat la același adresă următoarea telegramă:

Deplângem și noi cu sinceră și adâncă durere moartea iubitului episcop Vasile Hoszu care este o mare pierdere pentru neam și patrie.

Gazeta Transilvaniei.

Necrolog.

Cu poartă de azi am primit următorul anunț funebru:

Capitulul Bisericii catedrale gr-cat. de Gherla și clerul diecezan cu profundă durere anunță trecerea la cele eterne a Ilustrisimului și Reverendisimului Domn

Dr. Vasile Hoszu

episcopul diecezei gr-cat. de Gherla, prelat domestic al Sfinției Sale Pontifical Roman, membru fondator al Asociațiunii pentru literatura și cultura poporului român

Intâmplat în Budapesta în 13 Ianuarie a. c. la 7 oare sara în anul al 50-lea al etății, al 28-lea al profeției și al 12-lea al episcopiei, după un moribund îndelungat, provăzută fiind cu sfințele sacramente.

În 16 Ianuarie c. la 9 ore, cu trenul de dimineață vor fi aduse osemintele repausatului din Budapesta la Gherla și pus pe catafaloc în biserica parohială.

Immormântarea se va ține în Gherla în 17 Ianuarie c. la 9 oare a. m. în biserica parohială.

Gherla, la 14 Ianuarie 1916.

În veci pomenirea Lui!

SITUAȚIA

Pe câmpul de războiu.

Azi dimineață am primit dela biroul de presă al prim-ministrului următoarele comunicate oficiale telegrafice:

Budapesta 16 Ianuarie.—Din marele cartier general al nostru se comunică oficial cu data de azi:

În nordul monarhiei.

Marea înfrângere pe care Rușii au suferit-o din nou în ziua de Anul-nou a lor la granița *Basarabiei*, a adus eri cu sine din nou o pauză, care din când în când a fost întreruptă de foc de artilerie de o violență variată.

La sud dela *Kaprilovka*, în *Volhynia*, o trupă de incursiuni a atacat prin surprindere o poziție înaintată rusească și a nimicit trupele cari se aflau acolo.

Alt-cum nu s-au petrecut evenimente mai însemnate.

La granițele italiene.

Pe frontul dela *litoral* s-a potențat focul de artilerie contra muntelui *San Michele*, a capului de pod dela *Görz* și *Tolmein* precum și la *Mrsli Vrh*, fără însă ca inlantieria dușmană să întreprindă vre-un atac.

Cu ocazia ocupării coastei muntelui *Kirchenberg* dela *Oslavija*, de către detașamente ale regimentelor de infanterie Nr. 52 și 80, am făcut 913 prizonieri, între cari 31 ofițeri, și am capturat 3 mitralieze și 3 aruncătoare de mine. La capul de pod dela *Tolmein* trupele noastre încă au ocupat un tranșeu dușman.

Vânătorii tirlezi imperiali cari stau straje credincioasă în munții lor la granița patriei amenințate petrec azi cu arma în mână serbarea centenară a înființării regimentului lor. Forța noastră armată din nord și sud se cugetă cu mulțumită la prestațiunile glorioase ale acestor brave trupe, în cari viază spiritul eroilor din 1809, și cari în luptele de față și-au câștigat din nou lauri nepieritori.

Câmpul de operații din Balcani.

La nord dela *Grahovo* sunt în curs lupte de urmărire. Aici au căzut în mâna trupelor noastre 250 Muntenegrini și un magazin plin cu munițiune.

Numărul prizonierilor făcuți în zilele ultime la *Brane* trece peste 500.

General de divizie *Höfer*, locțiitorul șefului de stat maior.

Pe frontul anglo-franco-ruso-german.

Berlin, 16 Ianuarie — Buletinul oficial al marele cartier general german e pentru ziua de azi următorul:

Pe câmpul de operații dela vest: Un monitor dușman a bombardat fără succes regiunea dela *Westende*.

Englezii au aruncat proiectile în interiorul orașului *Lille*. Până acum s-a constatat numai o neîn-

semnată pagubă materială, cauzată prin un incendiu.

Pe front s-au dat în unele locuri lupte violente de artilerie și exploziuni.

La ost și sud-ost.

Nimic nou.

Câmpul de operațiuni din Balcani.

Situația în general e neschimbată.

Cătră cetitorii noștri.

Invitare la abonament.

De câteva zile ziarul nostru a intrat în al 79-lea an de existență. Invingând cu fruntea ridicată toate greutățile, „Gazeta Transilvaniei” și-a împlinit neîntrerupt chemarea, ținând sus steagul aspirațiilor noastre naționale îndreptățite.

Anul trecut cu deosebire fiind al doilea an de războiu, a fost un an de-o și mai greă încercare ca cel precedent, dar cu toate greutățile ivite, ne-am continuat activitatea, acomodându-ne împrejurărilor date și prea bine cunoscute, deși erau momente, când apariția acestui ziar era serios amenințată.

Constatănd aceste fapte la începutul noului an, ne adresăm cu toată încrederea cătră marele public românesc, ca luând în dreptă considerare jertfele aduse și greutățile ce ni-s-au pus și ni-se vor mai pune în cale, să ne acorde și pe viitor tot sprijinul posibil.

Îndăosebi apelăm la vechii noștri abonați, ca să ne onoreze și pe viitor cu încrederea lor, renunțându-și abonamentul, iar pe cei cari ne-au rămași datori, rugându-i să-și achite restanțele.

Asentarea din nou a celor aflați apți, în etate de 43—50 ani.

Magistratul orașenească publică cu data de 15 Ian. următoarele:

In sensul ordinațiunii ministrului de honvezi prin aceasta se aduce la cunoștință, că toți acei gloatși cari s-au născut în anii 1872—1865 și cari în zilele din urmă au fost conșcriși în secția militară orașenească și cu ocazia revistei de prezentare pentru gloatși au fost aflați apți, fără considerare la faptul, dacă aparțin aici sau în alt loc și fără considerare la dreptul de împământenire, sunt datori a se prezenta punctual, în fiecare zi la orele 8 1/2 a. m. în zilele indicate mai jos și în ordinea publicată, în etajul I. din edificiul reuniunii de industrie din parcul Rudolf Nr. 7 la supravizitația de gloate pentru stabilirea prin o nouă examinare a faptului dacă sunt apți:

1. Cei din anul 1872 și 1871, Duminecă, în 23 Ianuarie n. a. c.
2. Cei din 1870 și 1869, Luni, în 24 Ianuarie.

3. Cei din 1868 și 1867 Marți, în 25 Ianuarie și

4. Cei din 1866 și 1865, Miercuri, în 26 Ianuarie n. a. c.

Cei obligați a se prezenta la această supravizitație sunt totodată provocați să aducă cu sine și certificatul roșu de gloțăș primit cu ocazia revistei de prezentare și să nu întrelase de a se prezenta punctual și cu trupul curat.

ȘTIRI.

— 16 Ianuarie n. 1916.

La masa studenților »V. Onițuc au contribuit: Notarii comunali din cercul Săliștei în amintirea vrednicului notar comunal din Fofoida, fost vice-președinte al reuniunii notarilor din comitatul Sibiuului și Aurel Milea, și anume: Aurel Dezel din Gurarului 5 cor. d. Ioan Chirca din Săliște 5 cor. d. Aurel Hoșegan din Sibiel 5 cor. d. Nicolae Tamaș d. n. Cioova 5 cor. d. Ioan Iliu din Olat 5 cor. d. Ioan Bătuță d. n. Galeș 5 cor. d. Ioan Pop dia Acliu 5 cor. d. George Salomei d. n. Vale 5 cor. d. Cădăd Bersari dia Săliște 3 cor. d. Ion Schitea din Săliște 5 cor. — laolaltă 48 cor. — Di Dr. Ioan Pop, c. și r. medic-colonel în Sibiu cu prilejul zilei sale onomastice, 10 cor. — Di Iosif Maximilian, paroh în Brașov. În amintirea n. utatei sale mame și Elena Maximilian văduva preoteasă din Stupinile Brașovului 20 cor. Di Dr. Vasile Glajur, avocat în Brașov, cu prilejul zilei sale onomastice 20 cor.

Primească mariașii donatori sincere mulțumite. Direcțiunea mesei studenților.

Un tată român are șapte volnici în războiu. Din Gurarului se scrie: »Românului: Vasile Bobițiu din Gurarului are în războiu 7 factori și anume: Ioan Bobițiu la reg. 23 de hoavezi, Vasile Bobițiu la reg. 31 inf., Dumitru Bobițiu la reg. 31 inf., Avraam Bobițiu la reg. 23 hoavezi, Petru Bobițiu la reg. 31 inf., Nicolae Bobițiu la reg. 31 inf. și Iacob Bobițiu la reg. 31 inf.

Toți trăiesc și luptă volnicște pentru tron și patrie. Și să mi zică cineva, că neamul nostru nu-și face datoria?

Reprezentanța orașenească va ține la Marți în 18 Ianuarie 1916 n. o ședință ordinară la orele 3 p. m. în sala de ședință din »Casa Sfatului.«

Serum contra tusei măgărești. În Buenos Aires (America) șeful institutului bacteriologic, Dr. R. Krausz (ost mai înainte la universitatea din Viena), a aflat un serum cu care să tămăduiește tusa măgărească.

Crăciunul soldaților din Deva. Ca o completare a raportului publicat în n-rul de Marți, 29 Dec. v., despre festivitatea împărțirii de daruri soldaților români din Deva, primim ulterior informația, că fiecare soldat a mai primit, pe lângă darurile amintite, și câte o sticlă de bere și câte o cutie cu 100 țigarete.

Evreul patriot. Un evreu din Galțița e recrutat și repartizat imediat pe frontul de luptă. Urmează tundera regiementară. Evreul, habotinos, se lasă cu greu să i-se roteze perolului. Primind însă sacrificiul, el strănge cu simțenie cărlionții, desprinde de foarfece barbură, și-i așază într-un plic. Și pe plic cu cea mai bună calligrafie scrie: Pro Patria 1915. Pentru posteritate.

Numiri la capitulul din Oradea-mare. Poala oficială aduce p. l. autograf, prin care sunt numiți canonici onorari ai capitulului gr-cat. de Oradea-mare Rev. D-ni protopop Ioan Gent și directorul bucurilor episcopiei Alexandru Ghera.

Concurs din dieceza Gherlei. Cu terminul de 1 Februarie 1916 se scrie concurs la următoarele stațiuni: doctentale și cautor-doctentale: Stațiunea doctentala Răkăpolnok (tr. C. Miodășturului), stațiunea doctentala Cremneș-Maia (tr. Olprețului), stațiunea doctentala Văucești (Ocoștii, tr. Ocoșului), stațiunea doctentala Cornești (tr. Ocoșului), stațiunea doctentala Bărsane (tr. Ocoșului), stațiunea cantor-doctentala Vama (tr. Tărilor Oașului), stațiunea cantor-doctentala Felsőszék (Sig. tr. Vălcăului), stațiunea cantor-doctentala Felsőválok (Vălcăul de sus, tr. Vălcăului), stațiunea cantor-doctentala Fűzespaptelek (Penteasa, tr. Vălcăului), Vaskővárja (Subștate, tr. Vălcăului).

Rectificare. La rubrica »Daruri« publicata în n-rul de Duminecă al ziarului nostru, pag. 2 coloana 4 e a se rectifica, că d-na Elena A. Popovici a dăruit pentru cutia poporala 40 — și nu 30 c.r.

Omnia-Kino. Program pentru Luni și Marți în 17 și 18 Ianuarie 1916. »Cătorul mesteșos« drama în 3 acte. »Tolly și primava« comedie în 2 acte »A lola« comedie. Vederi din Fuzina după natura.

Prinut român al lui Iokai în film. Miercuri, Joi și Vineri, în 19—21 Ianuarie n. se va reprezenta în »Omnia-Kino« filmul: »Bogații săraoci«. Dreptul de reprezentare în film a romanșilor Iokai și-va căjuga deia moștele istorii marșului românesc »Omnia-Kino« dia Budaștea. Primul film: »Bogații săraoci« s-a reprezentat în Deutches Bioscop dia Berlin. Romanșii a fost pedate numai de forțe de mâna laltă deia teatrui Reinhardt, Lezini și teatrui german.

Apollo-Bio. Program pentru Marți și Miercuri, 18 și 19 Ianuarie n. Seară »Asta Nelsen.« »Noaptea vecinică« mare dramă de senzație în 3 acte. »Lătmărtăz«, vedere de pe n. t. a. »Vizit lui Ioan« umorescă americană de senzație. »Credință suțis«, comedie. »Prinut unei vieți«, drama în 3 acte din viața arștinilor. — Joi și Vineri, Lyon Lea.

Un scriitor cu practică adă țididă aplicare în cauzariia mea advocatiă. Dr. Nicolae Ionescu 1—3 advocat în Crașoveș.

Poșta redacției.

— l. — După cum veți fi aflat deja, inițiativa s-a luat ailele trepte la Sibiu și credem că va avea succes. Propuneri d-tale sunt în parte potrivite, dar nu putem înzista acu n pe lângă ele, căci mi-s-ar putea atribui alte gânduri, pe cari nu le avem.

Dr. A. B. Ne putând desifra adresa suntem siliți a-Vă răspune tot la P. Redacției în n-rul de Crăciun și în cel următor s-a publicat o parte din ceea-ce ați trimis. Cele altele încă se vor publica rând pe rând. De primit, te-am primit pe toate și Vă mulțumim.

Proprietar:

Tip. A. Mureșianu: Branice & Comp.

Redactor responsabil: Ioan Lucaș

prietini iubiti ai neamului nostru — abatele Zavoral și profesorul universitar Urban Iarnik.

Se putea să lipsească din mijlocul nostru acești scumpul promotori ai limbii noastre, acești adevărați prietini ai cauzei noastre; se putea să nu colaboreze chiar la serbarea noastră românească?

Așa s'a întâmplat că le-am auzit vorba cu bucurie și dându-le cinstea cuvenită, din toată inima. Abatele Zavoral, al cărui nume va trebui să-l învâțăm de aici înainte și să-l stimăm, a vorbit cum nu vorbesc mulți păstori mureșeni. Între cel puțin, între cel alesi, între cel cuprinși de o dragoste mare desinteresată este și Maria Sa. Ochii i-i străluceau de bucurie când vorbea. Ne saluta în lazaretul mănăstirii Strahov, a cărei căpetenie este. Roștea cuvintele cu atâta pătrundere față de finețea limbii românești — încât toți, dar absolut toți au rămas atinși până la lacrimi, de dragostea această apostolică a Mariei Sale. Să fi văzut pe râniiți de lângă paturile de spital — căci paturile albe, curate, erau îngrate la stânga și la dreapta noastră — să le fi cetit în ochi, în tinuta mânilor — ai fi cetit la toți dragostea nemărginită, pe care o sim-

țesc față de binefăcătorul lor. Ca un adevărat tată sufletească s-a arătat în mijlocul nostru și ne-am simțit mândri, că ne este dat să-l procurăm și noi o bucurie, cât de mică, cu prestațiunile noastre. A vorbit mai apoi iubitul nostru — pot să zic cu drept cuvânt »iubitul« nostru — profesor universitar Dr. Urban Iarnik. Cu verva proprie D-sale, cu cuvintele neașe românești ne-a încântat. De am avea cât mai mulți floromâni sinceri de talia Diul profesor! Despre dl Iarnik s-a scris deja în presa noastră, încât mă simt dispensat să insist aici asupra persoanei dsale.

Pe lângă abatele Zavoral și Dr. Ion Urban Iarnik a avut sărbătoarea noastră de Crăciun și alți oaspeți iubiți. Între alții am remarcat la una sau la cealaltă serbare, pe colonelul A. Frandzky (cu doamna) și pe vice-colonelul Kotzander (cu doamna) — ca reprezentanți oficiali ai armatei comune; apoi pe superiorul militar Wonesch, pe baronul de Waldstein, pe dna Dr. Urban Iarnik, cu fiica d-sale și nora, Dna Dr. Iarnik jun., pe tinerul scriitor profesor A. Krelar, pe compozitorul eht Weiss, pe prof. macedonean Dr. Staca, etc.

Între oaspeții din bis. Sf. Sal-

vator și din Letra ni-se spune că au fost abatele Zavoral, principesa Josefa de Lobkowitz, contesa Elisabeta Thun, directorul universității teologice boeme și mai mulți profesori proeți.

Preotul gr. cat. Emil Habor și-a câștigat merite cu aranjarea programului festivității. Programul s-a compus din Veceraja (cu acompaniarea muzicii militare), dintr-o predică ocazională, avântată. din colinde cântate de câțiva soldați (Trei crai, O, ce veste, și Patru Păstori). După fiecare colindă a executat muzica militară cântecul bisericesc.

Prima zi de Crăciun a ținut fiecare confesiune serviciu bisericesc. Mil de soldați au luat parte — ascultând cuvintele de îmbărbătare ale proeților lor. Cu muzica militară în frunte au parcurs apoi soldații români străzile orașului Pragă, până la cazarmă — mulți erau îmbrăcați în haine nouă, gata să pece pe câmpul de luptă în »March Kompagnie.«

Parcă văd și acum tabloul: podul de peste râul Vltava plin de soldați români, trecând spre Hradșta, în pas apăsat. Câte sate românești, câte cătune se gândeau acum la flicăii și tații aceștia, cari au să moară — uii — cine știe pe cari mlașaguri dar

muzica cânta marșuri și atmosfera era încântată cu ceva sărbătorească, încât îți înșușeai jalea din suflet și lăsa să te cuprindă duloșia cântecelor ascultate în prezință, ritmul celor »Trei păstori« sau a minunatei melodii »O ce veste minunată...«

Și lacrima mi se oprea pe geană... Soldații aceștia erau fericiți, că li s'a dat puțința să-și sărbătorească, cel puțin în parte, sărbătorile Crăciunului.

Dar mai are serbarea de acum și o însemnătate mai mare. Este — după cum ni se spune — prima manifestare în public a romanșilor în Praga. De aceea numai bucura ne putem.

Parintele Laurențiu Cures a primit o răspalță din partea autorităților militare: »Die beste belobede Anerkennung in Namen des Allerhöchsten Dienstes« care s'a publicat și în ordinea de zi a regimentului.

Răspialta aceasta pentru cele prestate este bine meritată, deoarece munca depusă de dl părinte este de fapt laudabilă.

Să auzim tot astfel de vești din Praga.

Croncar.

P. S. Poate se bucură unul sau altul din cetitorii săi știe cine a cântat în cor?

Iată dar și numele lor: 1. Gheorghe Babole, funcționar la »Albina« 2. Gheorghe Bidu, abs. de școala comercială 3. Pavel Birț, abs. de școala comercială 4. Gheorghe Berroman, învățător. 5. Virgil Buzea stud. cl. VII. gimn. 6. Ioan Bratu stud. comer. 7. Septimiu Brotea stud. cl. VII. gimn. 8. Nicolae Corna stud. comer. 9. Simeon Cures, candid. inv. 10. Gheorghe Drăghiciu, meseriaș 11. Gh. Furnică, abs. comer. 12. Gh. Furnică Costi abs. comer. 13. Gh. Gocimau teolog curs I 14. Gh. Gluvelca funcționar »Albina« 15. Gh. Halmaghi ec-nom 16. Gh. Lincu învățător 17. Ioan Muscalu abs. comer. 18. Vas. Meșotăr rig. în drept. 19. Vas. Neguțiu profesor gimn. Brașov 20. Alexe Odor funcționar la »Albina«. 21. Gh. Rusu pedagog curs. II. 22. Stefan Rusu funcț. de bancă. 23. Dr. Valeriu Șesan profesor univ. 24. Emil Teacă, pedagog curs II. 25. Ioan Taus, zidar.